

ANATOMIA HUMANA

APRENDRE D'UNA TRISTA HERÈNCIA

Jorge Bello

Aquest quadre magnífic us el duc avui perquè és ben oportú. Perquè parla de fiets que necessiten un cop de mà. Perquè parla de servei i de fraternitat, de germanor, que són la matèria primera de la qual està feta la Setmana Santa.

Al quadre hi ha un seguit de fiets que es banyen a la mar. Hi ha un germà de l'orde de Sant Joan de Déu, amb sotana negra, que mira d'ajudar un dels fiets. No pot caminar, duu crossets, les cames són primes i flaques, i no li aguanten, són seqüela de pòlio.

Pintat el quadre en 1899, encara no hi havia la vacuna contra la pòlio, que és del 1952. Tot i haver-hi vacuna, i prou efectiva, encara hi ha casos de pòlio al món, i també, com al quadre, són fiets desgraciats, amb cames mortes, que la societat separa.

Sembla que el religiós ajuda el fiet, gairebé un noi, perquè es posi dempeus i pugui anar-hi, a la mar, a prendre un bany de mar. Fraternitat, germanor, donar-nos un cop de mà, pròisme.

Hi ha un altre fiet amb crossets, i més allà un bon grapat de fiets que semblen gaudir d'un dia de platja. No sé per què tots són nus, tal vegada perquè no tenen banyador, o perquè són a una platja aïllada, o més aviat per aprofitar més el sol per millorar la salut dels ossos i l'aspecte de la pell. Els metges recomanaven banys de sol i mar per a tothom pàlid, flac, dèbil, amb poques ganes de menjar, de viure.

Joaquín Sorolla (1863-1923) va pintar aquest quadre. A un amic li va escriure: «Estaba ocupado una mañana en hacer un boceto de pescadores valencianos, cuando

distinguí a lo lejos, cerca del mar, a un grupo de niños desnudos, y a corta distancia de ellos, la figura de un sacerdote solitario. Eran los Niños del Hospital de San Juan de Dios, resaca de la sociedad, ciegos, locos, enclenques o leprosos. Inútil decir que la presencia de aquellos desgraciados me produjo una penosa impresión. No perdí el momento».

El quadre es diu «Triste herencia» i correspon a la primera època del pintor valencià, mestre de la llum, i jo crec que

«**Hem d'aprendre de les herències tristes, i tornar-hi amb esperit fraternal, de germanor, i amb la veritat**

també de la mar, i dels fiets retratats a la vora del mar. Sorolla pensava en un altre títol per aquest quadre, «Los hijos del placer», però uns amics el van convèncer de canviar-lo.

Tant un títol com l'altre fan referència al pensament de l'època. Es deia que la vida llicenciosa i promíscua dels pares engendrava fills malalts, defectuosos, desgraciats, degenerats. Prou se sabia que

això era la sífilis, i la sífilis congènita. Però no era tan sols cosa de persones llicencioses i promíscues, sino també de persones de bona família.

La sífilis era incurable. Però poc després del quadre, en 1901, apareixia el primer medicament capaç de curar aquesta malaltia venèria, i social, i infantil, el Salvarsán. Per a la penicil·lina haurien d'esperar fins el 1944.

És possible imaginar la sífilis congènita en els fiets del quadre, però les seqüeles de pòlio són més evidents.

Aquest quadre denunciava la situació d'aquests fiets, que vivien en un orfenat, malalts i sense possibilitat de curar-se, separats, apartats de la societat que els havia engendrat. Hipocresia, irresponsabilitat, la veritat oculta.

És un quadre social que denuncia una realitat que tothom volia amagada, i que Sorolla descobreix i fa pública. Denunciar és fraternitat, és respecte, és dir la veritat.

M'entesto a promoure la fraternitat com a mètode. Jesús va rentar-los, els peus, als deixebles. Iestic obstinat a promoure la veritat com a sistema. Aquí i allà, ens cal germanor, i respecte envers la veritat.

Lamento el que està passant a Catalunya, on la germanor i la veritat han estat malferides per tal d'aconseguir ningú diu què, però tots ho sabem.

Es veu clar que som a una espiral d'acció i reacció que evolucionarà a pitjor i que acabarà encara més malament. Ara hem rebut una trista herència, però a les dues bandes hi ha bandolers. I bandolers de les dues bandes van cometre pecats difícils de perdonar perquè són pecats contra la fraternitat, contra la veritat. Contra l'esperança.

www.bello.cat/jordibello@gmail.com

TRIBUNA

TIERRA DE DISPUTAS

Julia Navarro

Periodista

Caminar por las calles de Jerusalén es caminar por el empedrado de la Historia. Cada vez que he visitado esta ciudad no puedo dejar de estremecerme, de pensar cuanta sangre se ha derramado desde el principio de los tiempos por poseerla.

Durante esos días miles de peregrinos llegados de todas partes del mundo ocupan la Vieja Ciudad en un ir y venir de un lado a otro, del Santo Sepulcro a la Iglesia de San Juan, del Jardín de Getsemaní a la Tumba del Rey David, del Muro de las Lamentaciones, la Vía Dolorosa, la Capilla de la Ascensión, la iglesia de Dominus Flevit ...

Cristianos católicos, ortodoxos, protestantes, judíos, musulmanes las tres religiones monoteístas que para los que Jerusalén es «la Ciudad tres veces Santa».

Hay una tregua aparente que nunca sabes cuando se va a quebrar porque en esta tierra que tantos se disputan cualquier cerilla puede encender una hoguera difícil de apagar. De manera que uno nunca camina tranquilo por Jerusalén, ni las tiene todas consigo cuando pone rumbo a Nazareth o a Galilea, o a orillas del río Jordán, a cualquier de los lugares donde vivió o predicó Jesús.

Una tierra que debería de ser paz es una tierra en disputa y por tanto una tierra de guerra.

En los últimos meses hay además otra tensión añadida a cuenta del reconocimiento de Jerusalén por parte de Estados Unidos como capital de Israel quebrando un «estatus quo» que no satisfacía a ninguna de las partes del conflicto pero que al menos ayudaba a no socavar mas el frágil equilibrio sobre el que se sustenta la ciudad.

Uno también siente inquietud y casi miedo cuando tropieza con el Muro que divide esta tierra, llamada Tierra Santa. El Muro que hay que atravesar para llegar hasta Belén o a los territorios en manos de la Autoridad Palestina. El Muro de la desolación y de la vergüenza, el Muro que otros justifican en nombre de su derecho a sentirse seguros. Un Muro que constituye una cicatriz evidente de la violencia que domina esta tierra.

El viaje a Tierra Santa es un viaje de introspección, al igual que lo es el Camino de Santiago, u otros lugares donde tanta gente peregrina en busca de una espiritualidad que no encuentra en la vida cotidiana.

Es un viaje hermoso, sorprendente, también doloroso porque no se puede permanecer impasible ante la violencia latente, ante el desgarrar de dos pueblos que se niegan a compartir en paz unos cuantos kilómetros de terreno que no dejan de regar con su sangre.

Árboles singulares que vale la pena proteger

■ Rafal Enric Mas Ferrer, técnico de Protección de Especies, Dirección General de Espacios Naturales i Biodiversidad, Conselleria de Medio Ambiente, Agricultura y Pesca, Govern de les Illes Balears.

Le agradezco las conversaciones mantenidas con usted, en las que me preocupó del estado en que se encuentran los *ullastres* milenarios catalogados como árboles singulares que se encuentran en la zona del Aeropuerto de Menorca.

Como bien me responde a las consultas realizadas, van a actuar lo más rápido posible, tanto para localizar las

Cartas de los lectores

placas identificativas de árbol singular, como para adecuarse el entorno donde se encuentran.

También le agradezco el que le parezca interesante el valorar la inclusión en el catálogo, del olivo centenario ubicado en en la zona naru-rual Algaiarens.

Gracias por tener en consideración mis solicitudes y espero y deseo que se resuelvan en breve.

JESÚS GONZÁLEZ PALOMO
• ES CASTELL

Gracias por vuestro cariño

■ Desde el despacho de Bartolomé Martí Vidal, se quiere hacer saber a sus clientes y amigos que sus hijos, Tomeu y Joan, conjuntamente con su equipo, siguen a su disposición y servicio con el mismo espíritu en la oficina de la Calle Doctor Fleming nº 8 de Es Mercadal, tal y como Tolo hubiese deseado.

Así mismo, se quieren agradecer las muestras de cariño recibidas por el fallecimiento de su esposo, padre y mentor. Nos conmovió la despedida de muchos compañeros y nos emocionó especialmente la carta publicada por sus amigos de la UIB en este mismo diario.

FAMILIA DE BARTOLOMÉ MARTÍ I DESPATX M3 ARCHITECTURE

• ES MERCADAL

Agraïment pel suport a persones amb discapacitat

■ Des de l'Associació d'Esclerosi Múltiple Illa de Menorca (AEMIM) volem fer públic el nostre agraïment a l'empresa Camí de Cavalls 360 pel seu suport i col·laboració envers l'entitat i que beneficiarà a les persones amb discapacitat que pateixen esclerosi múltiple a Menorca.

En nom de totes les persones afectades, els seus familiars i en el nostre propi. moltes gràcies.

MÓNICA DÍAZ MONTEIL
• MAO